

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK
JUTRA

Uredništvo in uprava: Maribor, Grajski trg 7 / Tel. uredn. 2440, uprave 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 14. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 din, dostavljen na dom 12 din / Oglasi po ceniku / Oglasa
sprejema tudi oglasni oddelček »Jutra« v Ljubljani / Poštni ček. rač. št. 11.409

Cene

Sodobno življenje stoji na samih protislovnih ali na podstavkih, ki izključujejo vsako možnost razmaha na posrednih področjih socialnega izživljanja — v gospodarstvu, kulturi itd. — kakor tudi normalno zlitje le teh v soglasnost. Je to res težko in zmedeno zgodovinsko razdobje, ki nalikuje stanju med živim in mrtvim, nekí vsestranski ohromelosti ter izžiiva občjo zmedo na način, da se človeka, ki si zna to razmerje pravilno razlagati, loteva strah in se vprašuje, če in kje je to utemeljeno, oziroma kje ima svoj izvor.

Naš preprosti človek, ki ne posega v široke življenjske kroge in ocenjuje svet in njegovo življenje le iz neposrednega območja, si napravi enostaven zaključek: Cene ...

Preprosta, a zdrava sodba, ki nedvomno vsebuje osnovno resnico razrvanega socialnega vrveža in njegove napetosti, oziroma skoro stoodstotni vzrok. Krivične cene so centralni živci obstoječih protislovlj in to iz enostavnega razloga, ker so posledica prikrajšanj, ki jih pretežni del delovnih množic tako hridko občuti. To prikrajšanje deluje v teh množicah kot dvojni vijak, ki stiska od dveh strani: prva se tiče ustvarjanja, druga pa porazdelitve — nabave, nakupa — dobrin, ali prva se tiče proizvodnje, druga konsumna.

To vprašanje tvori danes jedro socialnega problema, zavzema vedno večje dimenzije in se vedno bolj pomika v ospredje. Izvestni krogi, ki si namenoma mašijo ušesa pred njim in širijo mnenje, da je le umetno izzvano, so v zmoti in si ne delajo s takimi računi nobene usluge, ker je naravno in razumljivo, da je rešitev tega vprašanja v sami naravi zgodovinskega razvoja. Tega ne more zanikati nikdo, ki le površno pozna bistvo življenja in njegove apriorne zakonitosti.

Naj v podkrepitev teh naših trditvev navedemo le sledeči primer protislovlja, ki mora končno doseči svoj vrhunec in sprožiti še bolj v ospredje vprašanje življenjskega obstoja narodov:

Nekje so krivične cene pripravile skoro vse ljudstvo v skrajne gospodarske prilike. Z lažjo ga boste iskali med delavstvom, kmetstvom, obrtništvom, malim trgovstvom in ura ništvo, ki bi vam mogel iskreno reči, da je z dejanskimi življenjskimi prilikami zadovoljen. Obratno boste slišali take opazke, ki govorijo o skrajnih mejah strpnosti.

Kaj bi bilo v tem primeru naravno in pravično, v vsestransko dobro in tudi utoliko potrpežljivo? Odviti prej omenjeni vijak na obeh straneh ali vsaj na eni, recimo pri vnovčenju blaga — pri konsumu.

Namesto tega pa zapazimo novo protislovlje: Cene blagu se dvigajo prav onim življenjskim potrebščinam, ki so v nizu nužnosti na prvem mestu. Mislimo hrano: moko, krompir, olje, zelenjava i. dr. Če prištetemo še cene obutvi in tekstilnemu blagu, zaznamujemo porast cen za 22,5%, torej skoro za četrtino. A kakor nima kmet nobene koristi od znižanja uradnih plač, tako je nima niti v tem primeru porasti cen. Ali gre mogoče ugodnost drugim delovnim slojem?

Delovno ljudstvo je vedno bolj tenkočutno in če ne reagira na boleče sunke vidno, se to godi potajano, a zavestno, intenzivno in dosledno. Ali ni to njegova polna pravica? V imenu napredka je to naravnost njegova dolžnost. Kaj radi ponazobljamo, da je ljudstvo suverena zajednica s pravico do dinamičnega razvoja.

Reševanje podonavskega problema

Dr. Krofta v Pariz!

PARIZ, 1. oktobra. Češkoslovaški zunanji minister dr. Krofta je prispel v Pariz, kjer bo par dni gost francoske vlade. V teku včerajšnjega in današnjega dne je imel razgovore z ministrskim predsednikom Chautempsom in zunanjim ministrom Delbosom. Razgovori se nanašajo predvsem na rešitev podonavskega vprašanja. V Berlinu se bojijo, da bi rešitev podonavskega vprašanja utegnili okrepiti Avstrijo in ogroziti nemško premoč v Srednji Evropi. Francoska vlada je pripravljena, da podpre vsako akcijo, ki si je postavila za cilj ureditev podonavskega problema, ker bi nastopilo kot nujna posledica popuščanje napetosti v Srednji Evropi.

55.000 španskih beguncev bo moralo zapustiti Francijo

LONDON, 1. oktobra. Angleška vlada slej ko prej vztraja na tem, da se odpokličejo prostovoljci iz Španije, četudi je italijanska vlada sporočila, da ne želi posebnih razgovorov, ker so o tem predmetu itak že razpravljali v londonskem odboru. Tudi ne želi razgovorov o tem tako dolgo, dokler se jih Nemčija ne udeleži. Angleška in francoska vlada sta se odločili, da pošljeta v Rim novo noto z zahtevo, da se tuji prostovoljci umaknejo iz Španije, nakar bi se generalu Francu priznala pravica vojskujoče se sil. Francoski notranji minister je izjavil, da bo odredil odstranitev vseh 55.000 španskih beguncev iz Francije, da se španska državljanska vojna popolnoma izolira. Španski begunci so stali francosko državo dnevno najmanj milijon frankov.

V Avstriji plenijo Göringove liste

DUNAJ, 1. oktobra. Policija je zalepila Göringov organ »Berliner Nationalzeitung« radi očitka, da so avstrijska oblastva zakrivila samomor narodnega socialista Klugeja v celici. Kluge je bil aretiran radi tega, ker je na oknu nekega

vagona izobesil kljukasti križ. Tudi kritizira Göringov organ postopanje avstrijske vlade, ker je preprečila prenos Hitlerjevega in Mussolinijevega govora preko radia.

Kitajci se ne dajo kar tako

SANGHAI, 1. oktobra. Vzdolž železniške črte Šanghaj—Vusung se vršijo srdite borbe. Nепrestano se čuje regljanje strojin in grmenje topov. Japonci so pro-

drli preko železniške proge proti Čapeju, kjer so pa zadeli na močan kitajski odpor. Japonski letalci so zopet včeraj bombardirali številna kitajska mesta.

Ni mieu v Abesiniji: 50.000 oboroženih upornikov

LONDON, 1. oktobra. »Daily Express« poroča iz Džibuti, da so se zbrali v jugozapadni Abesiniji uporniki, po številu 50.000, ki so oboroženi s puškami in strojnimi. Isti list poroča, da so v okolici Dessieja izbruhnili nemiri, ki so povzročili težke špode med upniki ter italijanskimi četami.

V Džibuti je prispelo okoli 200 italijanskih ranjencev, ki so jih morali prepejati v Italijo, ker so vse bolnišnice v Abesiniji prenapolnjene z ranjenci. Uporniki razpolagajo s strojnimi in lahkim topovi. Podkralj Grazianj je mobiliziral vse svoje čete ter odposlal vse razpoložljive sile proti upnikom.

Francoski železni kartel omogoča nemška oboroževanje

LONDON, 1. oktobra. »Daily Herald« doznava, da je bil med francoskim železnim kartelom (Comité de Forges) in vodilnimi nemškimi oboroževalnimi industrijami (Krupp, Thiesen, Blöckner) sklenjen dogovor, ki zajamčuje za prihodnje leto pretežni del oskrbe Nemčije z železom. Navedeni francoski železni kartel je obvezan, da dobavi imenovanim nemškimi podjetjem 7,2 milijonov ton železne rude. Ta dogovor je odločilnega pomena za nadaljevanje nemškega oboroževanja.

Čudna znamenja: nič več zavarovanja za vojni riziko

LONDON, 1. oktobra. Zveza zavarovalnic, ki združuje 300 članic iz vseh držav na svetu, je sklenila, da ne sprejema odslej nikakšnega zavarovanja več proti

vojnemu riziku. Kot vzrok se navaja velika nesigurnost, ki je nastala radi zračnih napadov v Sredozemskem morju in na Daljnem vzhodu.

a ne v smislu tehnokratskega racionalizma, ampak v smeri zaželenega gospodarskega humanizma. Le naravno je, če se človeštvo sedanjemu socialnemu živ-

ljenju upira in teži za takšnim stanjem, ki bi gospodarsko življenje podredilo kulturnemu udejstvanju človeka.

Polecki

Obilo dobrot

V »Slov. besedi« št. 35 beremo: »Tudi ljubljanski »Domoljub« ne zanikuje dejstva, da so njegovi gospodarji že skoro 2 in pol leta v osrednji beograjski vladi, od koder pošiljajo nad svoje drage Slovence in nad ponižno ter bogaboječe slovensko verno ljudstvo dan za dnem obilo nepričakovanih dobrot, za katere seveda s ponosom nosijo popolno odgovornost in edino lastno zaslugo za njihovo izvedbo. Med taka Miklavževa darila spada tudi tole vzdihovanje »Domoljuba«, ki toži: »Danes se je lice srednje šole močno spremenilo. Kmečkih fantov manjka! Ti ne morejo več v srednje šole. Šole so sicer odprte zanje, toda kmetova gospodarska moč je tako oslabela, da danes niti »močni« kmetje ne zmorejo več šolanja za svoje otroke. Vsakdo danes še zmore stroške šolanja, delavec, obrtnik, uradnik, le kmet tega ne zmore.« — Mi smo to vedno trdili in trdimo še to, da danes tudi pretežna večina delavcev, obrtnikov in uradnikov več ne zmore šolanja svojih otrok. Kolikor pa to še izvaja, si mora dobesedno od ust pritrgovati vsako razvedrilo, knjige, kavarno, gostilno, obleko, cigarete in največkrat tudi celo — svoj vsakdanji obrok s tega kruha.«

Politična steklina

Pod tem naslovom piše »Kmetijski list« v št. 39: »Kakor marsikje, preplavljajo tudi naše kraje razni letaki, Zakaj, smo omenili že v prednjem delu teh razmišljanj. Največkrat nihče ne ve, odkod prav za prav izvirajo. Naravnost neverjetno podlost pa zagroše vse tiste znane in neznane struje in strujice, ki s takim nekontroliranim tiskom razburjajo narod in skušajo blatiti naše pošteno kmetstvo ime. Letak je podpisan »Slovenska katoliška obramba«, naslovljen pa je: »Slovenski možje in fantje!« Letak je v celoti objavil »Slovenec« z dne 22. t. m. in ga s tem tako rekoč — po zakoniti poti izročil javnosti. Vsebinska tega letaka je tako zlobno zavita in slog tako preveč preračunan v neke prav prozorne, za to pa ne nič manj nesramno ogabne namene, da se mora ob njem zdrzniti in zamisliti vsak količkaj trezno presojojoč človek. Mi se ne bi s to rečjo niti pečali, ker se nam zdi, da je pri nas še vedno na razpolago za razgovor dovolj zakonitih možnosti. Iz »Slovenca« z dne 22. t. m. pa smo spoznali glavno vsebino tega letaka in rečemo samo, da nas je iznenadila. Mi seveda nismo poklicani, vršiti na slovenskih tleh policijsko službo. Tu naj samo naglasimo, da nam bližnja in daljna politična zgodovina ni neznana in da tudi dobro poznamo stari pregovor, ki pravi, da je neka zvestoba prav za prav nezvestoba. S tem opozorilom naj samo še ugotovimo, da smatramo tako početje za — politično steklino, ki se mora tudi samemu satanu gabi in studiti.«

40.000

Včerajšnji »Slovenski narod« poroča: »Preteklo nedeljo je bil velik zbor v Valjevu. Na zbor so prihiteli od blizu in daleč vsi narodni sloji, predvsem seveda kmetje. Kakor se zatrjuje, je zboru prisostvovalo 30 do 40.000 ljudi. Za red in mir na shodu so skrbeli posebni reditelji. Glavni govornik na zboru je bil vladika žički Nikolaj Velimirovič. Govoril je o raznih aktualnih vprašanjih, ki se tičejo pravoslavne cerkve. Zborovanje se je končalo v najbješem redu, narod se je mirno razšel, ne da bi prišlo kje do kakršnegakoli incidenta.«

Oluka v svet

Ruska vojska: 30 do 50 milijonov mož

Sovjetski vojni minister maršal Vorošilov

Pri dogodkih na Daljnem vzhodu je ruska vojska kot političen činitelj velikega pomena. Na vojno, ki bi izbruhnila na azijski fronti, je Rusija že več let pripravljena. V tako zvani »Daljnovzhodni pokrajini« vzdržuje Rusi čisto samostojno vojsko, ki ima na tem ozemlju tudi svoja tehniška in oskrbovalna oporišča. Ta tako zvana »posebna daljnovzhodna armada« sestoji iz treh armij z višjimi poveljstvi v Habarovskem, Čiti in Ulan Batorju. Velika sibirski magistrala (železniška proga) je dvotirna, razen nje pa bo kmalu dovršena vzporedna proga, ki teče severno od stare magistrale in je v pogledu zemljepisne lege manj izpostavljena. Ravno tako je že izvedena organizacijska služba, ki naj Rusom omogoča vojno na azijski celini brez gospodarske opore in podpore iz evropske Rusije. Pri tem je posebno važna popolna do graditev proge »Turksib«, ki veže Rusko osrednjo Azijo s Sibirijo, daje zvezo z Daljnim vzhodom in ustvarja v veliki republiki Kazakstanu sijajno oskrbovalno oporišče za azijsko vojno.

Številke, ki pripovedujejo o vojaški moči in oborožitvi ruske vojske, seveda niso vse pristne in verodostojne, to pa že radi tega, ker se skraj vsak dan zviša stavež moštva, orožja in drugih vojaških potrebščin. Približno pred dvema letoma je po uradni podatkih štela ruska aktivna vojska 1.300.000 mož. To število pa nikakor ne dosega moči vseh čet, ki so v aktivni službi. Ne smemo namreč pozabiti, da imajo Rusi poleg aktivne vojske še čete komisariata za nožanje zadeve (GPU), ki prav tako v ogromni večini temeljijo na načelu splošne vojaške obveznosti. Število čet tega notranjepolitičnega komisariata (GPU) bo znašalo vsaj 350.000 do 500.000 vzornih, izbranih vojakov.

Na prostovoljski podlagi temeljijo pred vsem stotine železniških strelcev. V mirni dobi skrbijo za varnost prometnih zvez, v vojni pa bi jih seveda pri tem postu nadomeščale večinoma manj sposobne edinice, oni sami pa bi se kot elitni vojaki bojevali na fronti. Čisto podobno sta urejena oba velika odreda poštnih in brzlojavne straže ter zelo številne industrijske straže.

Število vojaških novincev je vsako leto večje. Pod ljudskim komisarjem Frunzejem je ruska vojska sestajala iz dveh delov: iz kadrovcov in iz teritorialnih čet, ki so po švicarskem vzorcu vsakih par tednov menjavale stalež svojega moštva. Danes teh teritorialnih čet skorajda ni več. Domala vse so postale sestavina stalne vojske. Kar se števila vojnih obveznikov tiče, moramo reči, da je danes veliko večje, kakor je bilo v stari Rusiji. Carska Rusija namreč ni izvajala načela splošne vojaške dolžnosti, čeprav je ta označba bila uradno uvedena. Vsi prebivalci Ruske osrednje Azije, vsa nomadska in domačinska plemena ogromnih step pred Uralom ter številna kavkaška plemena so bila vojaške službe oproščena. Zdaj je v vsej državi uvedena enaka in splošna vojaška dolžnost, kar pomeni, da današnja Rusija lahko postavi vojsko trideset do petintrideset milijonov mož. Vojaška izvežbanost je prav dobra.

Postopno odpravljanje nepismenosti je pri tem velikega pomena. Razen tega je treba upoštevati, da pripravljajo oblastva vsakega moškega državljanina in znatne dele ženskega prebivalstva od šestnajstega leta naprej na bodočo voj. službo. Obrambna zveza Osoviahim vzdržuje v vsaki vasi strelišča in osnovne, začetniške letalske tečaje. Z osemnajstim letom se začne obvezno vojaško vežbanje moške mladine, ki traja do dvajsetega leta.

Da je ruska vojska tehnično zelo dobro opremljena, je že splošno znano. Vsa industrija, ki oskrbuje armado, je združena v poseben oddelek ljudskega komisariata za vojno industrijo, ki lahko krije vse potrebe za vojska brez ozira na potrebe ostalega gospodarstva in glede na rentabilnost. Značilno je sledeče dejstvo: če tovarne ne morejo slediti in izvrševati vsah zahtev in naročil bodisi glede kvanititete, storitve ali pa v konstruktivnem pogledu, skrbijo država za to, da izdelujejo tipe topov, tankov in letal kakor v laboratorijih, pri čemer so stroški l postranskega pomena ne samo, kar se privatnih vzorcev tiče, ampak tudi pri proizvodnji številnih nadaljnjih izdelkov iste vrste.

Med najvažnejša, še nerešena vprašanja ruske vojske spada častniški problem. Od začetka so v politične namene in zato, ker se je to z notranjim bistvom nove države skladalo, pospeševali vstop bivših delavcev in preprostih kmetov v častniško službo. Radi tega častniški zbor v pogledu splošne omike, strokovne izobrazbe in po socialni strani še danes ni enoten. Poleg bivših proletarcev služijo namreč posebno v višjih činih ne samo častniki iz krogov ruskega izobraženstva, ampak tudi precej številni častniki iz stare carske vojske. Splošna izobrazba

enega dela sedanjega častniškega zbora pa je zaenkrat vendarle še pomanjkljiva. Načrt častniške izobrazbe je namreč šele zdaj izveden, s čimer je odstranjen sistem vmesnih tečajev kot priprave popolnoma neizobraženih ljudi za obisk več ali manj kratkotrajnih častniških tečajev. Zdaj je za pridobitev častniškega čina praviloma potrebna zaključena srednješolska izobrazba. Vse častniške šole so enotno preurejene in so dobile staro rusko označbo »vojaške šole«. V njih je uveden način tri- oziroma štiriletnega šolanja, kar se ravna po posameznih rodovih orožja. Razen teh šol je v Rusiji še trinajst vojnih akademij, ki jim je z zakonom priznan položaj visokih šol; šele oni, ki dovršijo eno teh vojnih akademij, lahko dosežejo višje častniške čine. Ko je bil pri veliki preureditvi pred dvema letoma ustanovljen veliki generalni štab kot samostojna ustanova (prej je bil to samo sestavni del takozvanega glavnega štaba), so obenem osnovali tudi generalnoštabno akademijo, ki pa ni učilišče, ampak vojaško-znanstvena raziskovalna ustanova. Zadnji čas dodeljujejo tej akademiji posamezne častnike v izobrazbo.

Da bi pri moštvi in v očeh celokupnega prebivalstva dvignili ugled častniškega zbora, so Rusi uvedli naslove, nazive, parade, z zlatom okrašene uniforme in še drugo, kar na zunanjo močno vpliva. — Obenem mora vojaška politična služba skrbeti za to, da tudi splošna izobrazba častniškega zbora napreduje. Poleg obvezne udeležbe pri jezikovnih tečajih se brigado vojaške oblasti tudi za stvari, ki navidezno ne spadajo neposredno v stroko, sem spada pouk, kako naj se častniki primerno oblačijo, razen tega pa tudi nadzorstvo nad tem, kako se častniki v splošnem nosijo in obnašajo. Celo plesni pouk je obvezen.

Maršal Blücher, poveljnik ruske daljnovezhodne armade, o katerem pravijo, da je postal vojaški svetovalec kitajske vlade in da je v stalni telefonski zvezi s kitajsko vlado.

Kar se rezervnega častniškega zbora tiče, moramo reči, da si ruska vojska do zdaj še ni mogla vzgojiti zadostnega števila strokovno dovolj izvežbane častniške rezerve. Prvotno so absolventi srednjih šol služili samo leto dni, potem pa so postali rezervni častniki. Njihova vojaška izobrazba sama na sebi seveda ne zadostuje. Kot rezervne častnike so priznali tudi mnoge slučajne poveljnike iz časov državljanske vojne. Pestrost rezervnega častniškega zbora je z ozirom na pokolenje in izobrazbo še večja kakor pri aktivnih častnikih. Treba je torej tudi tukaj poprijeti in boljšati. V Rusiji je na rezervne častnike lažje vplivati kakor v drugih državah, saj so vsi sovjetski državljani v državni službi. V velikih podjetjih so rezervni častniki včlanjeni v posebne združbe, ki skrbijo za njihovo nadaljnjo vojaško strokovno izobrazbo.

Zajamčena varnost na Sredozemskem morju

PARIZ, 1. oktobra. Včeraj so voditelji francoske, angleške ter italijanske delegacije podpisali kontrolni dogovor v Sredozemskem morju. Težave, ki so se pojavile radi sovjetskih torpednih poskusov, so bile premagane, potem ko sta francoska ter angleška delegacija po nalogu svojih vlad dali zagotovilo, da smeta obe vladi preko morebitnih pomisle-

kov sovjetske Rusije in da sta odločeni, da ostaneta na osnovah, doseženih v Nyonu in Parizu, da lahko na ta način čimprej izvedejo kontrolo Sredozemskega morja in da dajo dogovoru polno veljavo. Dogovor se bo predložil vladama v Londonu in Rimu v odobritev. Ob zaključku se je francoski vojni minister Campinchi zahvalil delegacijam za naglo

delo, izražajoč veselje nad tem, da je varnost na Sredozemskem morju spriče tesnega sodelovanja treh sil zajamčena. Sredozemsko morje je razdeljeno na več sektorjev. Italija bo vršila kontrolo ob Tirenskem morju in sardinski obali, vendar pa se ta sektor ne bo dotaknil zvezne proge Marsej—Alžir, ki je prepuščena francoski kontroli. V vzhodnem delu Sredozemskega morja bodo tesno sodelovale vse tri mornarice in se vse tri zone stekajo v Port Saidu. Italija bo kontrolirala obalo Tripolisa, Velika Britanija Egejsko morje, Francija obalo Sirije.

Zloglasna ponarejevalca F. Rupnik in G. Potočnik ter Co. pred malim senatom

Ponarejevalske celice Sp. Hoče — Zg. Radvanje — Spodnja Nova vas

Pred malim kazenskim senatom mariborskega okrožnega sodišča se je vršil danes dopoldne epilog ponarejevalske afera, v katere središče sta znana in zloglasna ponarejevalca bankovcev Franc Rupnik in Gašpar Potočnik, ki sta že dala mnogo opravka našim varnostnim organom. Poleg Rupnika in Potočnika je sedelo na zatožni klopi pred sodniki še 10 obdolžencev, ki so prišli v nasprotje z zakonom, in sicer 38 letni čevljarški mojster Franc Majcen, stanujoč na Pobrežju pri Mariboru, 42 letni trgovec in gostilničar na Pobrežju pri Mariboru Vekoslav Postržin, 30 letna posestnica, trgovka in gostilničarka Antonija Postržinova na Pobrežju pri Mariboru, Gosposvetska ul. 56, 47 letni posestnik Ivan Mlakar iz Sp. Nove vasi pri Slovenski Bistrici, 55 letna posestnica Ana Mlakarjeva iz Spodnje Nove vasi pri Slov. Bistrici, 22 letna posestnikova hči Ana Vinterjeva iz Spodnje Nove vasi pri Slov. Bistrici, 34 letni posestnik in mesar Mihael Medved pri Sv. Barbari v Slov. gor., 65 letni posest. Franc Greif iz Spodnjih Hoč, 38 letna posestnica Ana Kolmanova v Gornjem Radvanju, in 48 letni ključavničar državnih železnic in posestnik v Gor. Radvanju Friderik Kolman. Vse navedene je državni tožilec obtožil, da so pomagali pri kaznivem dejanju.

Obtožnica pravi: Franc Rupnik je eden najspretnjših in najnevarnejših ponarejevalcev bankovcev. Radi teh dejanj je bil že trikrat kaznovan in je zadnji kazen (6 let robije) prestal dne 19. junija 1936. Ko je prišel iz zapora, se je nastanil v Mariboru na Vojašniškem trgu 18, kjer pa se je le redkokedaj mudil. Kmalu zatem je zopet začel s svojim zločinskim delovanjem in sicer je začel izdelovati 100 dinarske in 1000 dinarske bankovce najprej pri posestniku Francu Greifu v Spodnjih Hočah. Pri tem mu je pomagal mesar Mihael Medved. Začetkom jeseni 1936 pa sta preselila svojo delavnico v hišo Ane Kolmanove v Gornjem Radvanju, kjer so orožniki dne 9. decembra 1936 napravili hišno preiskavo in presenetili Mihaela Medveda in Franca Rupnika ravno pri izdelovanju bankovcev. Ana Kolmanova pa je še pravočasno opazila bližajočo se orožnike in je hitro opozorila na to Medveda in Rupnik ter postavila pred vrata sobe, ki jima je služila kot delavnica, omaro, da orožniki ne bi opazili dotičnih vrat. Res se je Rupniku in Medvedu takrat posrečilo pobegniti. Medveda so sicer orožniki kmalu izsledili in aretirali, dočim so ostale vse poizvedbe za Rupnikom brezuspešne.

Po pobegu od Kolmanovih se je Rup-

nik zatekel k svojemu staremu prijatelju, s katerim se je seznanil že v moški kaznišnici v Mariboru, k obdolženemu Francu Majcenu, ki je že svoječasno nudil Rupniku pomoč pri izdelovanju bankovcev. Majcen je odvedel Rupnika k zakoncema Vekoslavju in Antoniji Postržin na Pobrežju pri Mariboru, ki sta dala Rupniku prenočišče in očitno tudi hrano. Naslednjega dne pa se je Vekoslav Postržin z Rupnikom odpeljal v Slovensko Bistrico, od koder sta se podala v Spod. Novo vas, kjer imata posestvo očim in mati Postržinove žene Antonije, Ivan in Ana Mlakar, pri katerih stanuje tudi Ana Vinterjeva, ki je hči Ane Mlakarjeve iz prvega zakona. Mlakarjevi so Rupnika takoj sprejeli in je baje nekaj časa opravljaj lhapčevska dela in sicer po imenu Anton Sušnik. Izročil je Ivanu Mlakarju ponarejeno domovnico, da bi imel Mlakar v roki kako izkazilo, s katerim bi lahko predstavil Rupnika kot Antona Sušnika. Pri Mlakarjevih si je Rupnik potem uredil falziškatorsko delavnico. — Zakonca Mlakar in Vinter sta mu pripravljala in nosila hrano. Mlakarjeva sta mu dala tudi brezplačno stanovanje v svoji hiši. Da bi bil Rupnik čim varnejši, pa mu je Ivan Mlakar priredil podstrešno sobico, ki jo je opremil s signalno napravilo iz kuhinje, od koder so mogli Mlakar-

Gospodarske beležke

Izvoz žita v Nemčijo. Po novem dubrovniškem spoznanju bomo Nemcem dobavili 15.000 vagonov pšenice in koruze, najmanj pa 5000 vagonov pšenice, ostalo količino pa tedaj, če bomo imeli žita dovolj na razpolago. Tečaj klirinške marke bo v bodoče prepuščen svobodnemu gibanju.

Obrtna zbrnica v Nišu. Ministrski svet je sklenil uredbo o osnovanju obrtne zbornice v Nišu. Po tej uredbi se osnuje samostojna obrtna zbornica v Nišu, ki bo obsegala področje vse moravske banovine.

25.276 ton umetnega gnojila je znašala poraba umetnih gnojil v letu 1936. V letu 1935 je znašala uporaba samo 15.592 ton.

Prva parobroda, zgrajena v Jugoslaviji, bodo porinili v morje dne 6. novembra t. l. v Splitu. Krščena bosta na ime »Sarajevo« in »Šumadija«. Parobroda je gradilo »Jadransko brodogradilišče« v Splitu. Sta srednje velikosti in bosta služila za promet na progah srednje Dalmacije.

Avstrijska žitna trgovina se organizira. Kako poročajo z Dunaja je 80 največjih tvrdk v avstrijski žitni trgovini sklenilo osnovati posebno družbo za izvoz žita, in sicer v obliki družbe z omejeno zavozo. Glavnica naj bi znašala 250.000 do 300.000 šilingov.

Uvoz starih vreten v Jugoslavijo. Iz Prage poročajo, da je tvrdka Simon v Friedlandu dobila od naših oblasti dovoljenje za uvoz 15.000 vreten v našo državo. Kje se bodo omenjeni stari tekstilni stroji uporabljali, ni znano.

Na svetovnih tržiščih se je cena pšenice nekoliko okrepila zaradi vesti o suši v Argentini. Tudi v vzhodnih krajih Kande je bila zelo slaba žetev. Ruske pšenice še ni na svetovnih tržiščih. V Budimpešti sta se pšenica in rž pocenila. Na Dunaju tudi ne uspeva trgovanje s pšenico, ker imajo mlinci za enkrat zadostne zaloge. Večje povpraševanje pa je po koruzi, zaradi česar se vrše pogajanja z Jugoslavijo.

Na zahtevo Avstrije se bodo prihodnji mesec pričela pogajanja za popravo avstrijsko-jugoslovenske trgovinske pogodbe. Avstrija predvsem hoče, da se pri javnih licitacijah daje prednost avstrijskemu blagu.

Draginja v Franciji še stalno raste, kakor dokazuje indeksi cen. Ta je znašal v maju 529, v juniju 538, v juliju 580 in koncem avgusta že 591.

Mariborske in okoljske novice

Zveza delavskih pevskih, umetniških in glasbenih društev Jugoslavije, Zagreb, podsveza Maribor priredi v soboto, dne 2. oktobra v dvorani pivovarne »Union« v Mariboru svoj vokalni in instrumentalni koncert, pri katerem sodeluje 5 pevskih in 3 glasbena društva. Za obilno udeležbo prosi odbor.

Iz poštne službe. Pri takajšnji pošti je nastavljen za dnevničarja g. Milko Voglar.

Omladina JNS v Mariboru ima v nedeljo dopolne zborovanje pri »Zamorcu«. Pridi tudi delegat banovinskega odbora omladine JNS iz Ljubljane.

Iz banovinske službe. Premeščena sta: upravno pisarniški uradnik pri sreskem načelstvu v Mariboru desni breg Josip Smrekar k sreskemu načelstvu v Slovenskih Konjicah; upravno pisarniški uradnik pri sreskem načelstvu Maribor levi breg Franc Covník k sreskemu načelstvu Maribor desni breg.

Dram. odsek Sokola Maribor II. Pobrežje priredi v nedeljo 3. oktobra ob 19. uri v dvorani br. Renčlja kot otvornitveno predstavo veseligró v štirih dejanjih »Vražji Rudi«. Smeha bo za počit. Le pridite vsi!

Ruski tečaji (začetni in nadaljevalni) začnejo s 1. oktobrom. Solnina mesečno 20 Din. Prijave v knjižnici Ruske Matice, sredo in soboto od 19.30 do 20.30 v Narodnem domu, soba Majstrovih borcev.

Tečaj za male harmonikarje, začetnike, otvarja g. Vilko Šušterčič. Prijave in informacije od 1. oktobra dalje na deški meščanski šoli od 15. do 18. ure. Istopam se sprejemajo začetniki (tudi odrasli) za pouk na kromatični in planoharmoniki.

Moška in ženska podružnica CMD priredi v soboto 2. okt. ob 20. uri v Narodnem domu **trgateno veselico** z godbo (jazz!), petjem in plesom v **veliki dvorani**. Postrežba v lastni režiji. Na številno svidenje!

Posetite vsak dan »Gríč«, Rošpol. Vinska trgatav, domače koline, sladki mošt. Prenočišča.

Putnikove novice! Ponovno opozarjamo zainteresirane na Putnikove avtokarske izlete 9.—10. oktobra v Maria Zell, 7. oktobra v Graz, in Putnikov poseben vlak od 9.—14. oktobra v Rim in Firenzo. Informacije in prijave pri »Putniku« Maribor, Celje, Ptuj.

Mal položi dar, domu na oltar! Upoštevajte to geslo Družbe sv. Cirila in Metoda posebno v soboto, dne 2. oktobra

t. l. in pridite v čim večjem številu na trgateno veselico v Narodni dom. S tem izpolnite svojo narodno dolžnost ter boste marsikateremu ubogemu otroku naše severne meje in njegovim staršem pripravili božično veselje, kajti čisti dohodek veselice se bo porabil izključno za božičnice na obmejnih šolah. Odbora podružnic CMD imata s pripravami za veselico polne roke dela. Poplačajte trud požrtvovalnih dam in gospodov z množičnim obiskom! Torej v soboto ves nacionalni Maribor v Narodni dom na trgatav CMD! Prostora je dovolj, vstopnic dovolj, jedalnice in pijače bo dovolj, vsega bo dovolj! Dovolj pa naj bo tudi denarja za našo ubogo obmejno dečo!

Hotel »Mariborski dvor«

Vsako soboto in nedeljo koncert
Sobe od 20 — 30 Din

Celo ocvito pišče s solato Din 15.—

Licitacija najdenih predmetov. Dne 4. oktobra 1937 ob 9. uri se vrši licitacija najdenih predmetov v običajnih prostorih postaje Maribor gl. kol.

Objava Društva Jug. držav. in samoupravnih upokojencev v Mariboru: 1. Člani-stanovanjski najemniki se pozivajo, da se udeležijo javnega zborovanja Društva stanovanjskih najemnikov za Maribor in okolico, ki bo v nedeljo 3. oktobra ob 10. uri dopoldne pri »Gambirinu«. **Mariborsko upokojeno učiteljsvo** bo imelo odslej vsak prvi četrtek v mesecu sestanek v gostilni Koštomaj v Mlinski ulici.

Zdravstvena telovadba za otroke. Danes je naši deci dana možnost, da lahko telovadi pri telovadnih in sportnih društvih. Ta telovadba zdravi in dobro razviti deci tudi popolnoma zadostuje. Na žalost je pa mnogo take dece, ki ima slabo razvito telo ter napačno držo. Večji del vseh napak pri pomanjkljivi telesni držji izvira od slabo razvitega mišičevja v gornjem telesnem ustroju. Posebno so podvrženi temu slabotni otroci. Njih šibka konstitucija se prav rada uda majomarnim razvadam pri hoji ali pri sedenju. Ker je najvažnejši činitelj telesne drže otrokove hrbtenice, se suče večina teh napak baš okrog te nosilke gornjega telesa. Radi sedenja v neprimernih šolskih klopetih ter prehitre rasti, se hrbtenica upogne deloma ali celotno v razne smeri, pod gotovimi pogoji pa se lahko tudi zasučje okrog svoje podolžne osi. Tako nastanejo potem razni primeri slabih te-

Narodna gledališče

Sobota, 2. oktobra ob 20. uri: »Revizor«.
Premiera. Otvoritvena predstava.

Gledališki bloki veljavo pri vseh treh prvih premierah, t. j. pri otvoritveni predstavi »Revizor« v soboto 2. oktobra, pri **Najboljši ideji tete Olge** v nedeljo in pri **»Marlj Stuart«**, ki bi se morala vprizoriti v torek, a se radi koncerta Trboveljskih slavčkov prestavi na sredo, 6. okt.

lesnih drž, kakor ravni, okrogli, zviti hrbti, razne stranske držje, kar vse ni le v kvar zunanosti otroka, ampak ovira tudi njegove notranje organe v njih delovanju. Poleg napak, katerim je podvržena hrbtenica, pa so neredki še drugi nedostatki mlade konstitucije, predvsem napačna hoja kot posledica slabo ali nenakno razvitih nog, dalje upognjene noge in druge nesorazmernosti. Končno so še tudi taki otroci, ki imajo nepravilno delovanje notranjih organov in pa otroci s psihičnimi motnjami, oziroma nedostaki. Spoznanje, da se take in slične telesne napake ne smejo smatrati zgolj za lepoten nedostatek, je potom proučevanja dokazano, da se morejo napake konstitucije odpraviti ali vsaj popraviti s smotrno, posebno telesno vzgojo, prirojeno potrebam poedinca. Poudariti pa je treba, da je potrebno pričeti s tem delom že tedaj, ko je napaka šele v razvoju in še ni dosegla stopnje, ki zahteva že klinično zdravljenje. Telesna vzgoja, ki se bavi z ono mladino, ki ni sposobna še za občo telesno vzgojo, je gotovo najtežavnejša, zato je tudi najbolj hvaležna. Je to nekaka profilaktična ali posebna (ortopedska) gimnastika, ker je potrebno vsak poedini primer posebno obravnavati. V Mariboru vodi ortopedično telovadbo zato specialno usposobljen telovadni učitelj Lavrenčič Ivan, ki že več let vodi uspešno slične tečaje. Strojovno zdravniško nadzorstvo nad temi tečaji ima otroški zdravnik in šef Zdravstvenega doma v Mariboru, g. dr. Vrtovec. Pojasnila in vpisovanje v te tečaje je vsak ponedeljek, sredo in petek v telovadnici Stolne šole na Miklošičevi cesti od 16.30 do 17.30 ali pa vsak dan dopoldne na državnih polikliniki v Koroščevi ulici.

Pevsko društvo »Zarja« vabi na vinsko trgatav, ki bo v soboto 2. oktobra zvečer v gostilni Riedl.

Mornarska sekcija JS v Mariboru vabi svoje članstvo, da se sigurno udeleži sestanka, ki se vrši v nedeljo dne 3. oktobra ob 10. uri dop. v prostorih gostilne »Otok Vis«, Sodna ul. 16. — Odbor.

jev Rupnika takoj obvestiti, če bi se bližala nevarnost. Ivan Mlakar je izročil Rupniku tudi dva kovčega za shranbo materialom, potrebnim za izdelovanje bankovcev, ga je v vsem tem času zalagal Vekoslav Postržin. Ker sam nima nobenega premoženja, je dala denar na razpolago njega žena Antonija Postržinova. Po Rupnikovem navodilu sta Vekoslav Postržin in Franc Majcen v mesecu marcu nabavila od Edvarda Peklarja na Tezujem fotografski objektiv, za katerega sta plačala 700 dinarjev. Ker pa objektiv ni ustrejal, ga je Postržin vrnil Peklarju.

Obtožnica nadalje pravi, da je Postržin nabavil še druge potrebščine za izdelovanje bankovcev. Pri nekem drogistu v Mariboru je Postržin kupil tucat fotomehaničnih plošč, ki se specialno uporabljajo za fotografiranje tiska, pisave, slik itd. Pri nekem kamosseku na Pobrežju pa je Postržin naročil mršamorato ploščo ter izjavil, da to ploščo potrebuje za litografijo. Ploščica pa ni ustrezala, radi česar jo je Rupnik Postržinu vrnil in je bila potem ploščica zaplenjena na Postržinovem stanovanju. Postržin je dalje izročil Rupniku 1000 dinarski bankovec, da bi mu služil pri izdelovanju falzifikatov kot vzorec. Postržin bi imel po Rupnikovem navodilu nabaviti še razen tega drug material za izdelovanje bankovcev, do tega pa ni prišlo, ker so bili obdolženci poprej aretirani. Rupnik se je polagoma založil z ogromno količino materiala, ki ga je potreboval za izdelovanje bankovcev. Izgleda pa, da njegovi poskusi niso posebeno dobro napredovali. Ob priliki aretacije dne 28. maja 1937 so organi policije in orožniki zaplenili Rupniku ves material, med katerim so tudi našli ploščo z negativnim posnetkom vodnega tiska

1000 dinarskega bankovca.

Drugi del obtožnice se bavi z podvigi Gašperja Potočnika, ki ga je dal nekega dne v drugi polovici 1935 poklicati na svoj dom v Spodnje Hoče Franc Greif. Potočnik se namreč peča tudi s slikarstvom in ga je Greif izvabil na svoj dom pod pretvezo, da mu bo Potočnik nekaj preslikal. Greif pa je Potočniku, o katerem je vedel, da je bil že kaznovan radi ponarejevanja denarja in o katerem je tedaj domneval, da zna ponarejevati denar, takoj začel prigovarjati, naj bi pri njem izdeloval denar, in sicer 1000 in 100 dinarske bankovce. Potočnik se je dal kmalu pregovoriti, nakar ga je Greif začel zalagati z denarjem, s katerim je Potočnik nabavil fotografski aparat, za katerega je plačal 13.000 dinarjev. Tudi je Greif dal Potočniku na razpolago po en tisoč dinarski in en 100 dinarski bankovec, ki ju je Potočnik posnel s fotografskim aparatom na ploščo. Potočniku pa ni uspelo, da bi posnetka prenesel na papir. Poskusil je nato prerisati take bankovce na papir z barvami in s peresom, pa tudi to mu ni uspelo. Greif pa v smislu obtožnice ni miroval. Ko se mu je poskus s Potočnikom ponesrečil in ko je za ponarejevanje bankovcev že investirjal nad 15.000 dinarjev, je še vedno iskal prilike, da bi našel sposobnega ponarejevalca denarja, ki ga je kmalu našel, in sicer v osebi svojega nečaka Mihaela Medveda. Ta je v času od meseca marca do junija 1936 v Greifovi hiši v Spodnjih Hočah poskusil izdelovati bankovce, kar se mu pa tudi ni posrečilo. Ker pa se je Medvedu zdela soba v Greifovi hiši neprimerna za take poskuse, se je meseca junija 1936 preselil z vso svojo delavnico k svoji sestrični, Greifovi hč-

ri, obdolženi Ani Kolmanovi z Zgornjem Radvanju. Tam je Medved nadaljeval s svojim delom. Očividno pa je Medved kmalu uvidel, da sam ne bo v stanu izdelovati za razpečavanje sposobnih falzifikatov. Obdolženci so se spomnili na izredno sposobnega in drznega falzifikatorja Franca Rupnika, za katerega so pričeli poizvedovati ter končno dognali, da stanuje na Vojašniškem trgu 18 v Mariboru. Kdo je potem Rupnika privedel h Kolmanovim, ni točno znano. Znano je le to, da sta Rupnik in Medved izpopolnili svojo delavnico ter nabavila veliko količino predmetov, ki so služili ponarejevanju bankovcev. Po navedbah Ane Kolmanove, sta v to svrhu izdala do 30.000 Din. Ali sta Medved in Rupnik kakšen falzifikat že popolnoma dogotovila, se ne da ugotoviti, zdj se pa, da še niso ničesar razpečali, ker se v prometu taki falzifikati še niso pojavili. Sanjam o bogastvu pa so napravili konec orožniki, ki so zaporno izvedeli, da izdelujejo pri Kolmanovih bankovce, nakar so izvršili hišno preiskavo in je tako prišla vsa zadeva na dan.

Rupnik je pri zaslišanju priznal vse, kar so mu očitali. Trdi pa, da ni v stanu ponarediti bankovcev in da je fotografski aparat bankovce le radi tega, da bi pri drugih vzbudil vtis, da je sposoben izdelovati bankovce. Hotel da je namreč pod to pretvezo dobiti od drugih podporo, ker je bil brez vsakih sredstev. Tudi Mihael Medved je pred orožniki popolnoma priznal svojo krivdo, prav tako Ana Kolmanov in Franc Greif. Tudi Vekoslav Postržin dejanje in krivdo popolnoma priznava in se zagovarja, da ga je stiska privedla na zločinsko pot. Ostali obdol-

ženci priznavajo le to, kar so jim lahko dokazali.

V razpravni dvorani 53

Današnja razprava se je pričela ob 8.30, ko sta bila pripeljana iz preiskovalnega zapora Rupnik in Majcen, dočim se ostali obdolženci zagovarjajo iz svobode. Razpravi predseduje s. o. s. dr. Tombak, prisednika sta s. o. s. Kolšek in Lečnik, dočim zastopa obtožbo državni tožilec dr. Dev. Kot branilci fungirajo odvetniki dr. Šnuderl, dr. Fornazarič, dr. Schaubach, dr. Rozina in V. Kukovec. Po ugotovitvi identitete posameznih obdolžencev se je pričelo zasliševanje obdolžencev, ki ob času poročila še traja. Vsi obdolženci skušajo vso zadevo olepšati ter slikajo afero kot brezpomembno in neresno prizadevanje falzificiranja bankovcev.

Radio

Radio Ljubljana. Spored za petek, dne 1. oktobra. Ob 12: Po naših logih in gajih (plošče). — 12.45: Vreme, poročila. — 13: Čas, spored, obvestila. — 13.15: Orkestralni koncert (plošče). — 14: Vreme, borza. — 18: Duet: klavir in harmonij (gdč. Gnejzda Melita in g. Kaškarov Dimitrij). — 18.40: Dramske prireditve v prihodnjem letu (prof. Fr. Koblar). — 19: Čas, vreme, poročila, spored. — 19.30: Nac. ura. — 19.50: Zanimivosti. — 20: In zdej: Dame voljo! (Adamičev jazz in Jožek in Ježek). — 22: Čas, vreme, poročila, spored. — 22.30: Angleske plošče.

Darujte za azilni sklad PTL!

Drzni rokomavhi odnesli za 10.000 din blaga

Danes ponoči je bil v Mariboru zopet izvršen drzen vlom, in sicer so še neznanj in neizsledeni storilci vdrli v prodajalno tekstilne tvrdke »Slavija«, ki se nahaja v dr. Stomolovi hiši na Kralja Petra trgu. Zlikovci so prišli v notranjost trgovine skozi dvorišna vrata, ki so jih s silo odprli. V prodajalni so pretaknili vse predale, pa tudi blago, ter odnesli le naj-

boljše blago, in sicer kar cele kose. S plenom so rokomavhi zaenkrat izginili brez sledu. Škoda znaša okoli 10.000 dinarjev. Na kraj vzloma se je podala danes zjutraj policijska komisija, ki je ugotovila vse okolnosti, policijski daktiloskop Grobin pa je napravil prstne odtise, na podlagi katerih upajo storilce izslediti.

Dr. Schacht feondica in napada Göringa

ESSEN, 1. oktobra. Tukaj je imel dr. Schacht naravnost senzacionalen govor, v katerem je dejal, naj se nacionalisti čuvajo pred dragimi ekstraturami ter idejami kontrolirane inflacije. Dr. Schacht je dejal, da so jemčiji še vedno ljudje, ki menijo, da ni tiskanje novih bankovcev usodno, ker onemogoča prisilna va-

lutna kontrola vsako komparacijo s tujnimi valutami. Tudi se je odločno izjavil proti ogromnemu Göringovemu železno-industrijskemu načrtu v okviru štiriletke, izjavljajoč, da bi bilo mnogo pametneje, če bi industrija sama financirala svojo proizvodnjo, ne pa da jo prevzema država.

Razpust teoloških fakultet nemške luteranske opozicijske cerkve

BERLIN, 1. oktobra. Reuter poroča: Šef državne tajne policije Himmler je objavil dekret, s katerim se razpuščajo vse teološke fakultete, na katerih so preda-

vali profesorji protestantske opozicijske cerkve. Z istim dekretom se prepoveduje dijakom teh fakultet polaganje izpitov.

Smarjeta kliče! Sokolsko društvo Maribor III (Krčevina-Košaki) poziva vse svoje članstvo, da se polnoštevilno udeleži nedeljskega nastopa sokolske čete Sv. Marjeta ob Pesnici, ki se vrši 3. oktobra ob pol 3. uri. Članstvo se zbira pred glavnim kolodvorom, odkoder vozi avtobus ob pol 2. uri. Poleg rednega avtobusa dr. Goriška še drug rezervni, nekoliko pozneje. Cena sem in tja din 7.—. Udeležba strogo obvezna! Zdravo!

Stanovanjski najemniki! Vsi na shod, ki se bo vršil dne 3. oktobra 1937 ob 10. uri pri Gambriinu. Na dnevnem redu pereča stanovanjska vprašanja. Pridite polnoštevilno!

»Perun«, klub kolesarjev in motociklistov, poziva celokupno članstvo, da se udeleži v nedeljo 3. t. m. zlepa k nastopu Sokolskega društva v Sv. Marjeto ob Pesnici, Zbirališče ob pol 14. uri pri Tomšičevem drevovedu.

Himen! V zadnjem času so se v Mariboru poročili: Kočijaž Jožef, tovarniški strojni ključavničar, Tezno, in Malek Justina, vdevalka, Pobrežje; Robič Viktor, ključavničar drž. žel., Tezno, in Krajinčec Štefanija, bivša tovarniška delavka, Tezno; Jaušovec Martin, tovarniški kolar, Spod. Radvanje, in Vrečko Rozalija, gospodinjska pomočnica, Sp. Radvanje; Medija Engelbert, brivski pomočnik, Pobrežje, in Simčič Ana, tkalka, Pobrežje; Markovič Janez, delavec, in Vinko Julijana, tovarniška delavka, Košaki 35; Zdošek Jakob, orožniški podnarednik, in Golob Jožefa, posestnikova hči iz Poličan; Bicman Albina, tkalski podmojster, in Nedok Ana, gospodinja, Jelačičeva 3; Šmigoc Francišek, zidarski pomočnik, in Vrabl Cecilija, želarska hči, Košaki 67; Trop Ludovik, občinski tajnik, in Leben Ana, šivilja, Plinarniška 12; Žiberna Jožef, posestnik, in Škof-Jančič, kmečka hči od Sv. Barbare v Slov. goricah. — Bilo srečno!

Zbirka protituberkuloznega dinarja je do koncem meseca aprila dosegla vsoto 294.783 din. V mesecu maju pa je bilo pobiranje stanovanjskega dinarja združeno z zbirkami protituberkuloznega tedna, ki so bile naslednje in so dosegle sledeče zneske: Šole 9740,25 din, tvrdke 5329 din, delavstvo 3091,25 din, cerkve 2210 din, železniško osobe 3492,50 din, privatniki 1000 din, plakati 2421 din, predavanja 58,78 din, nabiralni dan 1950 din, kino (Grajski in Union) 1250 din, otroška gledališka predstava 2062 din, stanovanjski dinar 2345 din, skupaj 34.949,75 din. Dohodki stanovanjskega dinarja so torej v mesecu maju porasli in dosegli vsoto 329.732,75 din. Vsem, ki so pripomogli na kakršenkoli način, da je protituberkulozni teden v moralnem in finančnem oziru dosegel tako visoko stopnjo, se protituberkulozna liga tem potom najiskrenejše zahvaljuje. Za protiuslugo in v znak hvaležnosti tako ugodno uspele akcije, je Liga poslala 22 otrok v svrhu okrevanja na morje.

Ljudska univerza v Mariboru predvaja drevi ob 20. uri kulturni film »Po Donavi od Passaua do Črnega morja«. V njem bomo videli divne pokrajine in krasna mesta, ki leže ob Donavi: Linz, Dunaj, Bratislava, Budimpešta, Beograd. Ogrsko ravnino, znamenita Železna vrata in dr. Kdor je kdaj popotoval po teh krajih, se bo z veseljem spominjal na davne čase, vsi drugi pa bodo dobili veselje in željo, da se čimprej popeljejo v one kraje.

Službo dobijo! Tak Borza dela išče: več kovačev, mizarjev, vinarjev, dve restavracijski kuharici ter nekaj služkinj z lepimi spričevali.

Lahkovernost se maščuje. K posestniku Jakobu Burku pri Sv. Benediktu v Slovenskih goricah je prišel mladenič, ki se je predstavil za nakupovalca zlata in hranilnih knjižic. Vprašal je Burka, če

ima morda kakšno hranilno knjižico in ko mu je dejal, da jo ima, mu je možki tako dolgo prigovarjal, da je Burko naposled izročil mladeniču hranilno knjižico Prve hrvatske štedionice v Mariboru z vlogo 12.120 din, za katero je dejal, da mu bo plačal 8487 dinarjev. Toda neznanec ni imel pri sebi toliko gotovine ter je dejal, da mu bo plačal znesek v teku 14 dnj. Burko mu je to verjel ter mu res izročil hranilno knjižico, nakar se je neznanec poslovil. Posestnik pa je drugi dan o zadevi premišljeval ter se mu je vsa zadeva zdelala zelo sumljiva. Podal se je v Mariboru, kjer je izvedel, da je neki možki dotično hranilno knjižico že vnovčil. Burko je sedaj poklical na pomoč policijo, ki poizvečuje za goljufom.

S kolesom pod avtomobil. 24letni mearsari pomočnik Jebstl Franc se je vozil sinoči s svojim kolesom po Tattenbachovi ulici. V bližini gostilne Senica mu je privozil nasproti nek avtomobilist ter ga podrl na tla. Jebstl je zadobil pri padcu težjo poškodbo na nosnici in možganski pretres, radi česar so ga morali odpreniti v tuk. splošno bolnišnico.

Prvi oktober je danes. Še dober mesec, pa pojde dvanajstič v svet književna žetev Vodnikove družbe. Letošnje štiri knjige bodo izredno lepe in navzlic občutni podražitvi papirja obširnejše od lanskih. Cena pa jim je ostala ista kakor doslej. Ko boš delal danes svoj mesečni proračun, ne pozabi na vsoto Din 20.— za Vodnikove knjige in se brž včlani pri svojem poverjeniku, ali pa se javi pisarni Vodnikove družbe v Ljubljani, Knafljeva ulica 5, pritličje desno.

Nočno lekarniško službo imata danes Maverjeva in Vaupotova lekarna.

Vreme. Dunajska vremenska napoved pravi: Od časa do časa oblačno in deževno, vetrovi z južno vzhodnega kvadranta.

Nov vozni red mestnega avtobusnega prometa stopi v veljavo v nedeljo, dne 3. oktobra t. l. Važnejše spremembe so sledeče: **Proga 1:** Večerni vožnji ob 20.15 in 20.30 iz gl. kolodvora se vršita samo ob sobotah, nedeljah in cerkvenih praznikih. Popolnoma odpadeta jutranji vožnji ob 6.15 in 6.30. — **Proga 2:** Vožnja ob 20.22 se vrši samo ob sobotah, nedeljah in cerkv. praznikih. — **Proga 3:** Popoldne vozijo avtobusi 10 in 40 minut čez celo uro, tako, da imajo potniki dovolj časa za prihod na pogrebe. Od 13.10 do 16.40 vozijo avtobusi vsake pol ure. — **Proga 4:** Do gostilne Pulko vozijo samo vozovi z odhodom iz Glavnega trga ob 6.15, 10.37 in 19.22, vsi drugi vozijo samo do tezenskega kolodvora (Marin). Čez zimo odpadejo vožnje ob 7.52, 8.37, 17.10, 18.52, 19.22 in 19.52. — **Sv. Peter:** Vozi prvi jutranji voz iz Glavnega trga ob 7., od Sv. Petra pa se vrača proti Mariboru ob 7.15. — **Radvanje—Ruše:** Ob nedeljah in praznikih popoldne vozijo avtobusi iz Maribora od 14. do 19. ure vsako uro, med urami in po 19. pa le po potrebi. Popoldanski avtobus odhaja iz Ruš proti Mariboru že ob 17., namesto ob 18. uri, torej eno uro prej. — **V Selnicu** vozi ob nedeljah zjutraj ob 7.30, torej pol ure pozneje ter se vrača proti Mariboru ob 8.15. Vse druge ostane. — **K Sv. Martinu** vozi v nedeljo popoldne voz iz Maribora ob 18., torej eno uro prej ter se vrača ob 19. uri. — **V Št. III** bo vozil avtobus, ko bo cesta gotova ter se bo pričetek obratovanja javil po časopisih. Vse druge vožnje ostanejo nespremenjene.

Znižanje voznine na progah mestnega avtobusnega prometa. Mestni avtobusni promet je znižal z novim voznim redom voznino na sledečih progah: **Proga 1:** Za celo progjo je znižana voznina od Din 3.— na Din 2.—. **Proga 2:** Za celo progjo je znižana voznina na Din 1.50, **Proga 3:**

Od Glavnega trga do pokopališča Din 2.—, do Vrazove ulice Din 3.—. **Proga 4:** Voznina se zniža in sicer od Glavnega trga do kolodvora Tezno (Marin) Din 1.50, do končne postaje (Pulko) Din 2.—. **Sv. Peter** je znižana voznina od Din 4.— na Din 3.—. **Sv. Martin** je znižana voznina od Din 10.— na Din 8.—. **Celje** je znižana voznina od Din 35.— na Din 30.—, povratna od Din 60.— na Din 50.—. Znižana je voznina tudi za delne proge, n. pr. Hoče na Din 3.50, Fram 5.—, Polskava 8.—, Sl. Bistrica Din 10.—, Konjice Din 20.— itd.

Razne vesti

Zagrebski razgovori se zavlačujejo

Beograjski delegati so se včeraj sprehajali po Zagrebu, ker ni bilo dr. Mačka iz Rogaske Slatine v Zagreb do 5. ure popoldne. V Zagrebu se mudita tudi dr. Vekoslav Kukovec iz Maribora in dr. Milan Korun iz Ljubljane. Pravijo, da zastopata slovenske pristaše združene opozicije. Šušlja se o raznih pomislekih dr. Mačka in se nič ne ve, kako bo s sporazumom.

Na manevrih ni bilo smrtnih žrtev

Pisarna kr. banske uprave v Ljubljani objavlja: Ker se širijo vesti, da je na vojaških manevrih na Dolenjskem umrlo večje število vojakov, je kraljevska banska uprava uvedla uradne poizvedbe in na osnovi teh poizvedb ugotavlja, da se za trajanja manevrov na Dolenjskem, to je od časa odhoda čet na manevrske prostore pa vse do njihove vrnitve v garnizije, ni pripetil noben smrtni slučaj vojaka iz edinic, ki pripadajo dravski divizijski oblasti.

Razno

»HUBERTUS« PLAŠČI nepremočljivi, domače delo. Nizke cene. Srečko Pihlar. Gosposka 5, Maribor. 5407

STRIZENJE 3.— britje Din 2.— v Mlinski 8. 5466

HALO! HALO! V soboto, 2. oktobra vsi na vinsko trgatve h Karner-jut v Studence. »Bela zastava«. Za dobro postrežbo skrbi gostilničar. 5464

TURŠKI MED in sarajevske specialitete do bite vedno sveže v Bombonier »Beograde«, Maribor, Cafova 1, pri kinu »Union«. 5459

Jutri v soboto **VINSKA TRGATEV** v gostilni »Novi svet«, Studenci. 5457

Prodaj

ZELJE, GLAVE imam naprodaj 250—300 kg. Naslov v upravi. 5460

Sobo odda

SOBO s posebnim vhom in hrano oddam. Vrbanova 28, pritličje. desno. 5456

Oddam **OPREMLJENO SOBO** gospodu. Wildenrainerjeva ul. 8, vrata 10. 5455

LEPO OPREMLJENO SOBO poleg parka, sončno in zračno, oddam. Gosposka 58-III. št. 10. 5448

Stanovanje

SOBO IN KUHINJO z vrtem oddam v novi hiši mirni stranki. Dalmatinska ul. 26. 5469

GOSPODICNO sprejem na stanovanje in hrano. Frankopanova ul. 14, pritličje. 5468

Oddam **DVOSOBNO STANOVANJE** v novi hiši s pritlikinami takoj ali s 15. oktobrom. Nova vas, Sp. Radvanjska c. 42. 5462

Stanovanje išče

ENOSOBNO STANOVANJE ali malo hišico, svetlo, suho in snažno, vzajem v najem. Ponudbe pod »Točen plačnik«. 5461

V nalem

ODDAM GOSTILNO v najem proti odkupnini vrednostnega inventarja na prometnem kraju. Ponudbe pod »Zlata jama« na upravo »Večernika«. 5465

Službo išče

POSTREŽNICA išče zaposlitve. Stritarjeva ul. 18. 5463

Kupujte svoje potrebitve pri naših inserentih!

Darujte za Pomožno akcijo!

Telovadne, mornariške in sokolske majice à Din 12.—

dobite pri

I. Trpinu, Maribor, Vetrinjska ul. 15.